

GUIA DOCENT D'ASSIGNATURA

Titulació: Batxillerat en Ciències Religioses					
Nom assignatura: METODOLOGIA GENERAL I TEOLÒGICA.					
Curs	2017-2018			ECTS	2
Període lectiu	1er quadrimestre	H. de classe setmanals	45 minuts	Àrea	
Professor	Llic. Jean Hakolimana			Llengua	Català

Descripció/Justificació

El mètode és un component molt important per a qualsevol camp del saber humà. És el viaducte que porta el camí intel·lectual cap al saber humà. No determina ni construeix l'objecte del coneixement, però influeix decididament en l'èxit o el fracàs de la investigació sobre aquest objecte. Un mal mètode pot impedir que l'investigador encontri l'objecte investigat, pot deformar l'objecte investigat o distorsionar la seva percepció. Seria per exemple com fer preguntes incorrectes que no tenen resposta possible, o com forçar un objecte a dins d'un model o d'un marc conceptual que no correspon a la seva naturalesa. Aquell, per exemple, que pretendria tractar de les veritats teològiques com si fossin axiomes matemàtiques o principis filosòfics, hauria adoptat un mètode incapaç de donar resultats.

La teologia té un mètode, però és molt més diferenciat del que és el mètode científic. Per tant, és probable que sigui més precís dir que els teòlegs tenen un conjunt de pautes similars que tendeixen a seguir. Però, cada teòleg porta el seu propi sentit de les prioritats, principis hermenèutics i estils de fer teologia.

El mètode teològic és un conjunt de comparacions, contrastos i correlacions en relació amb quatre fonts de contingut teològic. Aquestes fonts de contingut són: l'escriptura, la raó, la tradició i l'experiència cristiana. Una de les observacions més importants que cal fer sobre el mètode teològic, és que aquestes fonts se superposen:

- Per exemple, gran part de les Escripures és una narració de certs tipus especials d'experiències.
- I, una gran quantitat de la tradició de l'església és, en realitat, una formulació interpretada de certs passatges de les Escripures i de l'experiència.

Això és una cosa que diferencia el mètode teològic del mètode científic: les seves fonts són fluïdes. Històricament, el mètode teològic va ser condicionat per les regles d'interpretació, individuals i comunitàries, segons les diferents tradicions. La ciència és repetible i universal per la seva capacitat de repetició. En canvi, la universalitat de la Teologia no és deu a un conjunt de regles i pautes a seguir, sinó més aviat al seu objecte que és Déu.

Les similituds amb la ciència són cognitives i no epistemològiques. Segons Bernard Lonergan, el mètode és un conjunt de vuit tasques cognoscitives que es donen a quatre nivells successius, relacionats, però qualitativament diferents:

- **Nivell empíric:** en què tenim sensacions, percebem, imaginem, tenim sentiments, parlem, ens movem.
- **Nivell intel·lectual:** en què investiguem, arribem a entendre, expressem el que hem entès, desenvolupem els pressupostos i implicacions de la nostra expressió.
- **Nivell racional:** en què reflexionem, ordenem l'evidència, pronunciem un judici sobre la veritat o falsedat, certa o probabilitat d'una afirmació.
- **Nivell responsable:** en què ens interessem per nosaltres mateixos, les nostres pròpies operacions, les nostres metes, i així deliberem sobre els possibles camins d'acció, els avaluem, decidim i portem a terme les nostres decisions.

Pel que fa a les similituds amb la ciència, aquests patrons cognoscitius són evidentment

presentes en la ciència, però, a causa de la universalitat i la repetibilitat que són característiques del procediment científic, els elements cognoscitius són menys variats. En la ciència, una verificació és un judici que es fa sobre la base de noves observacions i una comprensió d'aquestes observacions anteriors. Aquí un judici nou es fa a la llum d'altres judicis anteriors que hom assumeix. No és així en la teologia. La variació i la particularitat de les reclamacions teològiques són elements forts, sovint poètics i atractius per als qui volen articular la seva fe i el seu significat. El mètode teològic no és científic en el sentit anglès de la paraula "científic". Els catalans, francesos i castellans tenen un avantatge aquí: "*científic, científico, scientifique*" indica la disciplina acadèmica amb el seu rigor, mentre en anglès "científic" es reservat per als que practiquen les ciències socials o naturals.

A més, el mètode teològic té una altra particularitat. El seu punt de partença és la fe. La fe és compromís, "la certesa del que s'espera i la convicció del que no es veu" com diu la carta als Hebreus. Així, entre ciència i teologia, hi ha també una diferència de compromís.

Requisits i orientacions prèvies

Cap

Objectius Específics

Els alumnes adquiriran les habilitats per a formular un discurs ordenat i metòdic.

Competències Competències transversals (genèriques)

- capacitat d'expressió oral i escrita
- capacitat de treballar en grup.
- comprensió lectora
- Capacitat de debat

Competències específiques

Capacitat de generar, elaborar i exposar de manera coherent un discurs teològic sobre un tema donat.

Continguts

PART TEÒRICA:

1. Evolució històrica del mètode teològic.

1.1. Pau: Kerygma i Ecclesia

1.2. L'era patristica : Enfocament exegètic: comprensió de la Paraula de Déu.

1.3. Agustí : Enfocament exegètic amb la possibilitat d'utilitzar una varietat d' eines "seculars".

1.4. El període medieval : Bíblia i Teologia Natural. Els Pares de l'Església es converteixen en una font complementària i normativa per a les noves conclusions teològiques.

1.5. La reforma: Sola Scriptura o Escriptura i Tradició.

1.6. Era Moderna: Mètode historico-crític: amb la Revolució " Científica", l'empirisme tendeix a convertir-se en l'únic mètode vàlid. El mètode historico-crític és un intent d'aplicar l'anàlisi històrica " científica" sobre l'Escriptura

1.7. Vaticà II i la renovació metodològica: la Sagrada Escriptura com a ànima de la teologia; l'ús de l'hermenèutica per a la interpretació del Text Sagrat i de la Tradició; sensibilitat ecumènica; obertura i diàleg respecte a les ciències humanes.

2. Els dos vessants del mètode teològic.

- 2.1. La teologia positiva.
- 2.1. La teologia especulativa.

PART PRÀCTICA:

3. L'ús teològic del mètode de les ciències humanes.

3.1. El procés d'investigació: etapes, lògica i reptes.

- 3.1.1. El marc teòric de la recerca.
- 3.1.2. La teoria.
- 3.1.3. El tema i les preguntes de la recerca.
- 3.1.4. Les hipòtesis.

3.2. El disseny empíric de la recerca.

3.3. Els mètodes i tècniques de recerca.

- 3.3.1. La selecció i la recollida de dades.
- 3.3.2. L'anàlisi de dades.

3.4. Les tècniques qualitatives.

- 3.4.1. L'observació participant.
- 3.4.2. L'entrevista.
- 3.4.3. L'anàlisi de contingut.

4. Elaboració d'un discurs científic.

- 4.1. Tria del tema.
- 4.2. Esquema provisional.
- 4.2. Lectura i notes.
- 4.3. Composició.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Cada classe s'organitza entorn de 4 parts principals.

- Recapitulació de la classe anterior per a establir un enllaç amb la classe del dia.
- Exposició.
- Debat.

Aquesta assignatura té un enfocament més pràctic. Donarem gran rellevància al treball que elaborarà cada alumne per a familiaritzar-se amb el mètode científic.

Avaluació

Criteris d'avaluació

S'avaluarà

- La participació a classe (20%).
- Un treball individual (80%).

Bibliografia bàsica

- Lorizio, G-Galantino, N. (1994). *Metodologia teològica*, Milano.
- Morales, J. (1998). *Introducción a la teología*, Pamplona.
- Philips, G. (1975). "Los métodos teológicos del Vaticano II" en *Al servicio teológico de la Iglesia. Homenaje a Y. Congar*, Santander.
- Pozzo, G. (1992). "Método". *Diccionario de Teología fundamental*, Madrid.
- Rodríguez, V. (1967). *El método teológico después del Concilio Vaticano II*, Salamanticensis,
- Rovira Belloso, J.M. (1996). *Introducción a la teología*, Madrid.

-Tshibangu, T. (1965). *Théologie positive et théologie speculative*. Louvain.